

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2\(42\)-96-108](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2025-2(42)-96-108)

УДК 330.101.541:338.2]:640.412:640.432(477)

JEL Classification: Z30

Марина Миколаївна Нак

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри математики

Національний університет «Чернігівський колегіум»

імені Т. Г. Шевченка (Чернігів, Україна)

E-mail: marisha16091076@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-3775-8141>

Ольга Степанівна Шевченко

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри математики

Національний університет «Чернігівський колегіум»

імені Т. Г. Шевченка (Чернігів, Україна)

E-mail: shvchenko_olya@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-3439-2631>

Лариса Михайлівна Мех

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і управління

Національний університет «Чернігівський колегіум»

імені Т. Г. Шевченка (Чернігів, Україна)

E-mail: mehlarisa@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-4418-7036>

АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано розвиток готельно-ресторанного господарства (ГРГ) як основного елементу індустрії гостинності в Україні за останні десять років. Подано визначення сутності поняття «індустрія гостинності» та її структури, а також розглянуто рівень її розвитку у світовій економіці. Розкрито та узагальнено тенденції розвитку готельно-ресторанного господарства в Україні в сучасних умовах. Показано, що обсяг послуг готельно-ресторанного господарства становить незначний відсоток в ВВП України в порівнянні зі світовим показником і це зумовлено низьким рівнем доходів більшості населення України, світовою пандемією та початком військових дій у нашій країні. Однак незважаючи на несприятливі умови, помічено позитивну тенденцію до зростання питомої ваги фізичних осіб-підприємців у складі суб'єктів господарювання готельно-ресторанного господарства. Складений у процесі дослідження прогноз показав, що навіть у разі дотримання найгіршого сценарію розвитку подій у наступні 10 років обсяг реалізації послуг ГРГ зросте на 20 % у порівнянні з поточним станом.

Ключові слова: індустрія гостинності; готельно-ресторанне господарство; показники розвитку; макропрогнозування; методи прогнозування.

Табл.: 4. Рис.: 4. Бібл.: 14.

Постановка проблеми. Індустрія гостинності – це комплекс суб'єктів господарювання, що забезпечують прийом та обслуговування гостей. Готельно-ресторанне господарство було і є ключовою складовою індустрії гостинності, яка має вплив і на економіку, і на соціальний розвиток суспільства.

До того ж готельно-ресторанний бізнес є однією з найбільш привабливих інвестиційних сфер діяльності в усьому світі. У розвинутих країнах його рентабельність становить понад 40 %, а в деяких спеціалізованих на туризмі районах сягає 100 %. У сфері туризму України роль готельно-ресторанного бізнесу аналогічна світовим тенденціям. Ефективне функціонування готельно-ресторанного господарства в будь-якій країні свідчить про позитивні зміни в її економіці та є важливою передумовою для розвитку міжнародних відносин.

На сьогодні у сфері готельно-ресторанного господарства України ситуація є доволі складною. Пандемія COVID-19 та початок повномасштабного вторгнення в Україну створили нові виклики та внесли корективи у функціонування закладів готельно-ресторанного бізнесу. І тому питання сучасних тенденцій розвитку готельно-ресторанного господарства в Україні є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями аналізу та розвитку індустрії гостинності та ГРГ займається багато українських науковців. Проблема визначення сутності поняття «індустрія гостинності» та її структури досліджено у працях таких учених, як Л. І. Демчук, Г. М. Тарасюк, В. П. Каленська [7], М. В. Гакова [1]. А. П. Безхлібна досліджує у своїй праці [2, с. 190] зміни готельно-ресторанного бізнесу в Україні з початку війни, аналізує фактори, що зумовили нерівномірний розвиток ГРГ у різних регіонах України, зміни у профілюванні та розміщенні ресторанів та готелів. Тенденції розвитку туризму та ГРГ розглядають такі вчені, як В. М. Зайцева, Д. Д. Гурова, Т. В. Каптюх в монографії [2, с. 119-176] аналізують зміни питомої ваги ринку ГРГ у світовому ВВП, досліджують головні тенденції в сучасних подорожах, які виникли після пандемії COVID-19. С. Е. Баженова, Ю. Ю. Пологовська, І. Г. Канцур [3] досліджують ГРГ в умовах пандемічних обмежень та воєнного стану. О. Б. Моргулець у статті [4] з'ясовує негативні наслідки війни для галузі та проблеми, що виникли через застарілі інституційні чинники. О. Б. Моргулець та О. В. Нищенко [5] розглядають фактори впливу на ГРГ та здійснюють аналіз основних економічних показників розвитку галузі в довоєнний період.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Наразі існує значна кількість наукових публікацій з цієї проблеми, але залишається потреба в комплексному макроекономічному аналізі ГРГ та прогнозуванні показників його розвитку.

Мета статті. Аналіз стану й розвитку готельно-ресторанного господарства в Україні за останні 10 років та побудова прогнозу його обсягів реалізації.

Виклад основного матеріалу. Для об'єктивного аналізу та прогнозування розвитку готельно-ресторанного господарства передусім необхідно з'ясувати сутність та взаємозв'язок таких понять, як «готельно-ресторанне господарство», «індустрія туризму» та «індустрія гостинності», бо серед науковців існують різні погляди щодо цього.

У сучасній українській науковій та публіцистичній літературі дедалі частіше використовується термін «індустрія гостинності», яке є для нас відносно новим, хоча в закордонній практиці цей термін використовується достатньо давно. Це пов'язано з тим, що розвинуті ринкові економіки вже довгий час орієнтуються на задоволення потреб споживачів під час конкурентної боротьби.

Як зазначено в джерелі [6], у зарубіжній практиці термін «hospitality industry» використовується з 1960 року. Світова індустрія гостинності оцінювалася в 1960 році приблизно в 3 млрд дол., у 1990 році понад 25 млрд дол., а на сьогодні це 500 млрд дол. та 4,5 млн робочих місць [6]. У перекладі з латинської (industria) – діяльність, з англійської (industry) – промисловість, «hospitality» – гостинність.

Щоб визначити співвідношення між готельно-ресторанним бізнесом, індустрією гостинності та індустрією туризму, проаналізуємо відомі наукові концепції з цієї проблеми. Такі науковці, як І. Демчук, Г. М. Тарасюк, В. І. Каленська та В. М. Гакова у своїх працях [7; 1, с. 56] ґрунтовно дослідили це питання і дійшли висновку, що нині є два наукові підходи до визначення належності готельно-ресторанного господарства, яке виражене у співвідношенні між індустріями туризму та гостинності.

Автори першого підходу, а саме Л. Ваген, Г. Вишневська, І. Комарницький, вважають, що індустрія гостинності є частиною туризму та відповідає за розміщення і харчування туристів, вона також включає в себе галузі, діяльність яких пов'язана з розважальними заходами [7].

Автори іншого підходу, а саме Дж. Р. Уокер, Н. О. П'ятницька, Г. Я. Круль, Л. І. Демчук, Г. М. Тарасюк, В. І. Каленська, М. В. Гакова вважають, що індустрія гостинності об'єднує туризм, ресторанний і готельний бізнес, відпочинок, розваги тощо [1, с. 56; 7].

Попри це, багато авторів ототожнюють поняття «індустрія гостинності» та «туристична індустрія», а належність готельно-ресторанного господарства до цих індустрій є дискусійним питанням. Це ускладнює вирішення і теоретичних, і практичних питань, зокрема формування статистичної звітності підприємств та можливості її порівняння з міжнародними даними.

Ми є прибічниками другого підходу, бо, на наше переконання, поняття «гостинності» є більш широким, ніж поняття «туризм». Туризм стосується організації туристичних поїздок, а гостинність об'єднує споріднені галузі економіки, що обслуговують людей, базуючись на принципі гостинності. Послугами гостинності, крім цього, користуються ще й місцеві жителі, а не лише туристи.

Як зазначено в роботі [7], багато вчених, які вивчають індустрію гостинності, погоджуються, що готелі та ресторани становлять її основу. Спеціалісти навіть використовують професійний термін «HoReCa», що означає індустрію гостинності (громадське харчування та готельне господарство) і походить від перших двох літер слів Hotel, Restaurant, Café/Catering.

У США індустрія гостинності вважається другим за значенням роботодавцем, що надає робочі місця для більше як 10 млн людей. У багатьох високорозвинених країнах світу, таких як Італія, Франція, Швейцарія, Австрія це найважливіша галузь економіки [7].

Індустрія гостинності є важливим сектором і для розвитку економіки України, зокрема, розвиток туристичної індустрії та готельно-ресторанного бізнесу, які можуть стати однією із ключових галузей економіки нашої країни та мають великі перспективи для розвитку після закінчення війни [4]. Це зумовлено, по-перше, специфічними особливостями нашої держави (вигідне місце розташування в центрі Європи, гарна природа, неповторна культура, безліч пам'яток архітектури), а також загальносвітовими тенденціями економічного розвитку.

Як стверджують експерти зі школи бізнесу гостинності ENL insights Швейцарія [8], індустрія гостинності відновилася у 2024 році та досягла майже допандемічного рівня подорожей та покращення всіх показників (заповненості, щоденних ставок, прибутковості). Ці процеси відкривають нову еру, що пов'язана зі зростанням та інноваціями. Це підтверджують та надають експертам підстави оптимістично дивитися в майбутнє такі дані: у 2024 році світовий ринок гостинності зріс на 4,9 трлн дол. США, та становив 11,1 трлн дол. США, що становило 10 % світового ВВП. Очікується, що в період з 2022-2032 роки сектор подорожей та туризму буде зростати в середньому на 5,8 % в рік, що перевищить прогнозований ріст світової економіки у 2,7 % за той же період [8].

Ми погоджуємося з думкою автора [1], що ці тенденції зумовлені такими факторами: збільшенням попиту на відпочинок після пандемії, зростанням ділових поїздок та повторним відкриттям світу для китайських туристів. Також збільшення попиту населення на гостинно-туристичні послуги викликано зростанням доходів населення в розвинутих країнах, зміною стилю життя, стрімким розвитком комфортабельного транспорту та нових технологій.

Для потреб нашого подальшого дослідження необхідно чітко визначити, які види економічної діяльності ми будемо включати до готельно-ресторанного господарства. Проаналізувавши коди видів економічної діяльності в Україні (КВЕД 2010) [9], вважаємо, що до ГРБ належать такі види діяльності (табл. 1).

До основних макроекономічних показників розвитку готельно-ресторанного господарства слід віднести такі: кількість функціонуючих суб'єктів, питома вага послуг готельно-ресторанного господарства у структурі ВВП, обсяг реалізованих послуг та рентабельність.

Таблиця 1

Види діяльності за КВЕД, що належать до готельно-ресторанного господарства

Назва	Вид діяльності
Секція І	Тимчасове розміщування й організація харчування
Розділ 55	Тимчасове розміщування
Група 55.1	Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщування
Група 55.2	Діяльність засобів розміщування на період відпустки та іншого тимчасового проживання
Група 55.3	Надання місць кемпінгами та стоянками для житлових автофургонів і причепів
Група 55.9	Діяльність інших засобів тимчасового розміщування
Розділ 56	Діяльність із забезпечення стравами та напоями
Група 56.1	Діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування
Група 56.2	Постачання готових страв
Група 56.3	Обслуговування напоями

Джерело: виділено авторами на основі аналізу джерела [9].

Кількість суб'єктів господарювання задіяних в готельно-ресторанному бізнесі в Україні за останнє десятиріччя розвивалася нерівномірно – з табл. 2 ми бачимо, що в різні роки вона то збільшувалася, то зменшувалася. Максимальна кількість суб'єктів ГРГ спостерігалася в Україні у 2020 році та становила 71 748 одиниць. Загалом за проаналізований період ця кількість зростає в порівнянні з 2013 роком майже на 30 % і у 2023 році становила 67 318 одиниць.

Таблиця 2

Кількість суб'єктів господарювання в ГРБ

Рік	Усього, одиниць	Підприємства, одиниць	ФОП, одиниць	Питома вага підприємств, %	Питома вага ФОПів, %	Темпи приросту кількості всіх суб'єктів господарювання до попереднього року, %	Темпи приросту кількості всіх суб'єктів господарювання до базового 2013 року, %
2013	52077	10096	41981	19,39	80,61	-	-
2014	57553	7885	49668	13,70	86,30	10,52	10,52
2015	58436	7700	50736	13,18	86,82	1,53	12,21
2016	57696	6544	51152	11,34	88,66	-1,27	10,79
2017	57578	7285	50293	12,65	87,35	-0,20	10,56
2018	61761	7535	54226	12,20	87,80	7,26	18,60
2019	69689	7885	61804	11,31	88,69	12,84	33,82
2020	71748	7697	64051	10,73	89,27	2,95	37,77
2021	69775	7560	62215	10,83	89,17	-2,75	33,98
2022	57734	4805	52929	8,32	91,68	-17,26	10,86
2023	67318	5628	61690	8,36	91,64	16,60	29,27

Джерело: розраховано авторами на основі джерела [10].

Як видно з рис. 1, найбільше скорочення суб'єктів ГРБ відбулося у 2021 та 2022 роках відповідно на 2,5 та 17,3 %, що пов'язано, на нашу думку, із загрозою та з військовою агресією з боку росії. Найбільше зростання надавачів готельно-ресторанних послуг спостерігаємо у 2019 році на 13 % як загальносвітову тенденцію та у 2023 році на 17 % після часткової адаптації бізнесу до воєнних умов.

Рис. 1. Кількість суб'єктів господарювання ГРГ та темпи їх приросту у 2013-2023 роках

Джерело: побудовано авторами на основі табл. 2.

Якщо проаналізувати структуру суб'єктів господарювання, які надають послуги в ГРГ, то ми бачимо чітку тенденцію до зростання питомої ваги фізичних осіб-підприємців з 80,6 % у 2013 році до 91,64 % у 2023 році (рис. 2). Це свідчить про розвиток малого бізнесу в цьому секторі економіки, що є позитивною тенденцією, бо збільшує рівень конкуренції та різноманіття пропонованих послуг, сприяє розвитку місцевих бюджетів та зайнятості.

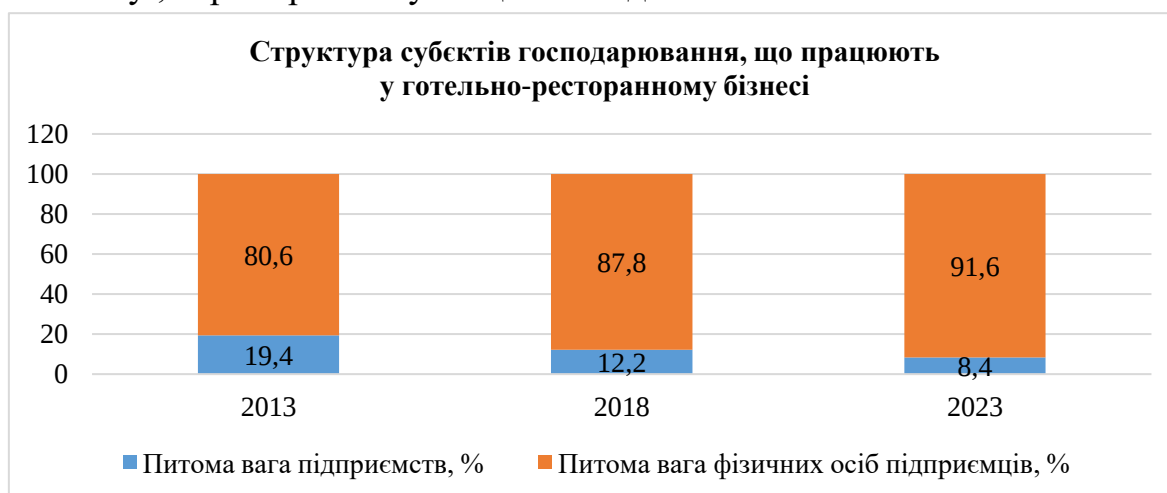

Рис. 2. Структура суб'єктів господарювання, що працюють у готельно-ресторанному бізнесі

Джерело: побудовано авторами на основі табл. 2.

Питома вага ГРГ України у структурі ВВП у 2013-2024 роках (табл. 3) становить незначний відсоток у порівнянні зі світовим показником і коливається в межах від 0,57 до 0,9 % ВВП. На наш погляд, це зумовлено:

1) низьким рівнем доходів більшості населення та відповідно низькою питоною вагою витрат на готельно-ресторанні послуги у структурі витрат населення [11] (у 2021 році нульові витрати на готельно-ресторанні послуги мали: мешканці великих міст – 50 %, малих міст – 69 % та сільських територій – 80 %);

2) початком військових дій на території України (різкий спад у 2014-2015 та 2022 роках);

3) світовою пандемією COVID-19 (спад у 2020 році).

Найбільшу питому вагу у ВВП України готельно-ресторанний бізнес займав у 2021 році, у період до повномасштабної агресії, коли відновився після пандемії та становив 0,9 % ВВП (табл. 3). Ми бачимо, що цей сектор економіки має ще значний потенціал до зростання, як показує загальносвітова практика.

Таблиця 3

Питома вага ГРГ у ВВП України та темпи його приросту

Рік	Тимчасове розмішування й організація харчування у фактичних цінах, млн грн.	Темпи приросту реалізації послуг з тимчасового розміщення й організації харчування до попереднього періоду, %	ВВП України, у фактичних цінах, млн грн	Питома вага готельно-ресторанного бізнесу в ВВП України, %
2013	10 150	-	1 465 198	0,69
2014	9 927	-2,2	1 586 915	0,63
2015	11 946	20,3	1 988 544	0,60
2016	15 551	30,2	2 385 367	0,65
2017	18 727	20,4	2 981 227	0,63
2018	25 112	34,1	3 560 302	0,71
2019	35 311	40,6	3 977 198	0,89
2020	30 834	-12,7	4 222 026	0,73
2021	49 166	59,5	5 450 849	0,90
2022	30057	-38,9	5239114	0,57
2023	42448	41,2	6627961	0,64
2024	51540	21,4	7658659	0,67

Джерело: розраховано авторами на основі даних Держкомстату України.

На рис. 3 бачимо рентабельність від операційної діяльності підприємств України. Видно, що в період 2010 до 2013 включно рентабельність у ГРГ була нижчою, ніж у середньому по економіці. У 2014 році з початком анексії Криму відбулося скорочення середнього рівня рентабельності підп-

риємств в Україні до - 4 %, а ГРГ відреагувало набагато сильніше – там рентабельність впала до - 26 % за рік. Схожу ситуацію ми бачимо й у 2022 році. Отже, можна зробити висновок, що ГРГ більш чутливе до впливу зовнішніх факторів, таких як політична та безпекова ситуація в країні, ніж інші сфери господарювання. Після першого потрясіння у 2014 році ГРБ відновлювався достатньо довго – 3-4 роки й тільки у 2017 році наздогнав за рівнем прибутковості інші підприємства. Після COVID-19 це відновлення було швидшим, за рік вже у 2021 році було досягнуто середньої рентабельності по економіці. Після початку війни також бачимо швидку адаптацію ГРБ до нових умов – уже у 2023 році рівень рентабельності операційної діяльності був вищим, ніж середній по економіці України.

Рис. 3. Рівень рентабельності підприємств у 2010-2023 роках, %
Джерело: розраховано авторами на основі джерела [10].

Спрогнозуємо подальший розвиток готельно-ресторанного бізнесу та зміни майбутніх обсягів реалізації його послуг на найближчі 10 років. Для цього з'ясуємо сутність поняття «прогнозування» і які етапи та методи використовують при розробці прогнозу.

У роботі [12] зазначено, що макроекономічне прогнозування – це процес розроблення прогнозів розвитку національної економіки, що ґрунтується на науковому пізнанні економічних явищ і використанні всієї сукупності методів, засобів і можливостей прогностики. А автор джерела [13] зауважує, що макроекономічний прогноз — це виявлення та аналіз закономірностей і тенденцій розвитку національної економіки, передбачення змін у ньому і створення наукової бази для економічної політики та державного регулювання економіки.

Прогнозування можна здійснювати на основі використання певних сценаріїв щодо розвитку подій (табл. 4) і залежно від цього можливо отримати різні результати. Прогнозування при цьому має на меті створити інформаційну базу для вибору шляху оптимального розвитку. Прогноз не лише розкриває позитивні і негативні об'єктивні тенденції розвитку для передбачення майбутнього стану, але і є інформаційним джерелом для прийняття управлінських рішень.

Таблиця 4

Характеристика сценаріїв розвитку подій при прогнозуванні

Назва сценарію	Характеристика сценарію
Оптимістичний сценарій	Передбачає, що виконуються всі умови прогнозування
Реалістичний сценарій	Передбачає, що будуть виконані лише частини з найбільш можливих умов прогнозування
Песимістичний сценарій	Показує, що буде, якщо існуючі тенденції не змінювати.

Джерело: розроблено авторами на основі аналізу джерела [14].

Отже, до завдань прогнозування входить не лише оцінювання очікуваних результатів розвитку економічної системи на підставі виявлення тенденцій, але й визначення перспективних, довгострокових цілей розвитку і шляхів досягнення такої мети в часі [14].

При розробці прогнозу важливо правильно обрати відповідні методи та прийоми. Більшість науковців вважають, що методи прогнозування – це сукупність прийомів і способів мислення, які дають можливість, аналізуючи ретроспективні дані і їхні зміни, вивести твердження щодо майбутнього розвитку об'єкта з певною вірогідністю. Проте на цей час немає єдиної думки щодо переліку та класифікації методів прогнозування. Найчастіше для розробки прогнозів використовуються такі групи методів: метод часових рядів, економетричні моделі, методи експертних оцінок, балансовий метод тощо.

При цьому ефективність майбутнього прогнозу буде залежати від того як дотримано послідовність етапів прогнозування:

1 етап – визначення мети прогнозування (метою нашого прогнозування є прогнозування обсягів реалізації послуг ГРГ);

2 етап – вибираємо об'єкт, що підлягає перспективній оцінці (об'єктом прогнозування у нас виступає обсяг реалізованих послуг ГРГ);

3 етап – оцінювання інформаційної бази прогнозування (для прогнозування за основу ми взяли дані Держкомстату, які є надійними);

4 етап – аналіз та вибір методу прогнозування (ми будемо використовувати метод часових рядів);

5 етап – розробка прогнозних моделей (прогнозу модель побудуємо у вигляді діаграми);

6 етап – реалізація отриманих результатів на практиці (ухвалення практичних рішень та розробка планів для покращення ситуації).

На основі даних табл. 3, другий стовпчик і з допомогою програми Excel побудуємо прогноз обсягів реалізації готельно-ресторанних послуг на найближчі 10 років.

За реалістичним сценарієм обсяг реалізованих послуг ГРГ зросте у 2034 році до 87 млн грн, або на 70 % в порівнянні з 2024 роком, а за оптимістичним взагалі на 117 % і буде становити 111 млн грн. При дотриманні найгіршого сценарію розвитку подій у наступні 10 років обсяг реалізації послуг ГРБ зросте лише 20 % (рис. 4).

Рис. 4. Прогноз реалізації послуг у ГРБ з 2013-2034 роки

Джерело: побудовано авторами в Excel на основі даних таблиці 3.

Висновки і пропозиції. Проведене дослідження дало можливість сформулювати такі висновки.

На наш погляд, готельно-ресторанне господарство є основною складовою індустрії гостинності. Воно відіграє дуже важливу роль в економіці сучасних розвинутих країн, і у структурі світового ВВП його розмір становить на сьогодні близько 10 %. Питома вага готельно-ресторанного господарства України в структурі ВВП становить незначний відсоток у порівнянні зі світовим показником. Це пов'язано з низьким рівнем доходів більшості населення та відповідно низькою питомою вагою витрат на готельно-ресторанні послуги у структурі витрат населення, світовою пандемією COVID-19 та початком воєнних дій на території України.

Кількість суб'єктів господарювання, задіяних у готельно-ресторанному бізнесі, за останнє десятиріччя розвивалася не рівномірно, найбільше скорочення відбулося у 2021-2022 роках, що пов'язано, на нашу думку, із загрозою та з військовою агресією з боку росії, а найбільше зростання спостерігаємо у 2019 році, як загальносвітова тенденція, та у 2023 році після часткової адаптації бізнесу до воєнних умов. Щодо рентабельності ГРГ слід зазначити, що у 2010-2013 роках вона була нижчою за середню по економіці, а в кризові 2014, 2022 роки ГРГ було набагато збитковішим, ніж інші сфери

діяльності. Тож робимо висновок, що ГРГ більш чутливе до впливу зовнішніх факторів, таких як політична та безпекова ситуація в країні, ніж інші сфери господарювання. Переживши багато кризових подій (анексію Криму, COVID-19) ГРГ навчилося швидше адаптуватися до нових умов і вже через рік після початку повномасштабної війни у 2023 році рівень його рентабельності став вищим за середній по економіці України.

Побудований прогноз показав, що готельно-ресторанний бізнес є важливим сектором розвитку економіки України, який може стати однією із ключових сфер нашої економіки та має великі перспективи для розвитку.

Список використаних джерел

1. Гакова М. В. Управління підприємствами готельно-ресторанного господарства: сутність та специфіка / М. В. Гакова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2017. – Випуск 13, частина 1. – С. 55-60.
2. Інноваційний розвиток туризму та готельно-ресторанного господарства: монографія / за заг. ред. проф. В. М. Зайцевої. – Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. – 202 с.
3. Баженова С. Е. Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в умовах сьогодення / С. Е. Баженова, Ю. Ю. Пологовська, І. Г. Канцур // Економіка та суспільство. – 2022. – № 38. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-22>.
4. Моргулець О. Б. Інституційні чинники та їх вплив на розвиток готельно-ресторанного бізнесу України / О. Б. Моргулець, М. Р. Коробкіна, П. В. Вофсі // Економіка та суспільство. – 2023. – № 53. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-62>.
5. Моргулець О. Б. Нищенко О. В. Готельно-ресторанний бізнес України у довоєнний, воєнний та післявоєнний період / О. Б. Моргулець // Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі. – 2023. – № 8. – С. 88-96.
6. Evolution of hospitality industry [Electronic resource]. – Accessed of mode: <https://www.rdaep.com/blogs/evolution-hospitality-industry/>.
7. Демчук Л. І. Індустрія гостинності: до визначення понять / Л. І. Демчук, Г. М. Тарасюк, В. П. Каленська // Економіка та суспільство. – 2024. – № 61. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-89>.
8. Key Hospitality Data & Industry Statistics to Watch for 2025 [Electronic resource]. – Accessed of mode: <https://hospitalityinsights.ehl.edu/hospitality-industry-statistics>.
9. Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД-2010) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html.
10. Статистичні дані 2013-2024 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
11. Шиян Д. В. Особливості формування попиту на готельно-ресторанні послуги в передвоєнний період в Україні [Електронний ресурс] / Д. В. Шиян. – Режим доступу: <https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/44155/1/tezy-dop-conf-02-11-23-38-39.pdf>.
12. Шумська С. С. Макроекономічне прогнозування : навч. посіб. у 2-х ч. / С. С. Шумська. – Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – Ч. 1. – 176 с.
13. Євдокімова О. М. Конспект лекцій з дисципліни «Макроекономічне прогнозування» [Електронний ресурс] / О. М. Євдокімова ; Одеська державна академія будівництва і архітектури. – Режим доступу: <http://ep-ogasa.od.ua/%d0%bc%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%87%d0%bd%d1%96-%d0%b2%d0%ba%d0%b0%d0%b7%d1%96%d0%b2%d0%ba%d0%b8>.
14. Юнацький М. О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / М. О. Юнацький // Ефективна економіка. – 2018. – № 4. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6232>.

References

1. Hakova, M. V. (2017). Upravlinnia pidpriemstvamy hotelno-restorannoho hospodarstva: sutnist ta spetsyfika [Management of hotel and restaurant enterprises: essence and specifics]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriiia «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo» - Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, 13(1), 55-60.
2. Zaitseva, V. M. (Ed.). (2024). *Innovatsiyni rozvytok turyzmu ta hotelno-restorannoho hospodarstva [Innovative development of tourism and hotel and restaurant industry]*. NU «Zaporizka politehnika».
3. Bazhenova, S. E., Polohovska, Yu. Iu., Kantsur, I. H. (2022). Rozvytok hotelno-restorannoho biznesu v umovakh sohodennia [Development of the hotel and restaurant business in today's conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, (38). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-22>.
4. Morhulets, O. B., Korobkina, M. R., Vofsi, P. V. (2023). Instytutysiini chynnyky ta yikh vplyv na rozvytok hotelno-restorannoho biznesu Ukrainy [Institutional factors and their influence on the development of the hotel and restaurant business in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (53). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-62>.
5. Morhulets, O. B., Nyshenko, O. V. (2023). Hotelno-restoranni biznes Ukrainy u dovoiennyi, voiennyi ta pisliavoiennnyi period [Hotel and restaurant business of Ukraine in the pre-war, war and post-war period]. *Industriia turyzmu i hostynnosti v Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi - Tourism and hospitality industry in Central and Eastern Europe*, (8), 88-96.
6. Evolution of hospitality industry. (2025, March 31). Website company Russel and Dawson Inc. <https://www.rdaep.com/blogs/evolution-hospitality-industry>.
7. Demchuk, L. I., Tarasiuk, H. M., Kalenska, V. P. (2024). Industriia hostynnosti: do vyznachennia poniat [Hospitality Industry: Towards a Definition of Concepts]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, (61). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-89>.
8. Key Hospitality Data & Industry Statistics to Watch for 2025. (b. d.). Website of the EHL Switzerland Hospitality Business School. <https://hospitalityinsights.ehl.edu/hospitality-industry-statistics>.
9. Klasyfikatsiia vydiv ekonomichnoi diialnosti (KVED-2010) [Classification of Economic Activities]. (n.d.). *Sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy – Website of the State Statistics Committee of Ukraine*. https://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/kv10_i.html.
10. Statystychni dani 2013-2024 [Statistical data]. (n.d.). *Sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy – Website of the State Statistics Committee of Ukraine*. <https://www.ukrstat.gov.ua>.
11. Shyian, D. V. (n.d.). *Osoblyvosti formuvannia popytu na hotelno-restoranni posluhy v peredvoiennyi period v Ukraini [Peculiarities of the formation of demand for hotel and restaurant services in the pre-war period in Ukraine]*. <https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/44155/1/tezy-dop-conf-02-11-23-38-39.pdf>.
12. Shumska, S. S. (2015). *Makroekonomichne prohnouzuвання [Macroeconomic forecasting]*. (Vol. 1). Vydavnychiy dim «Kyievo-Mohylianska akademiia».
13. Yevdokimova, O. M. (b. d.). Konspekt lektsii z dystsypliny «Makroekonomichne prohnouzuвання» [Lectures on macroeconomic forecasting]. <http://ep-ogasa.od.ua/%d0%bc%d0%b5%d1%82%d0%be%d0%b4%d0%b8%d1%87%d0%bd%d1%96-%d0%b2%d0%ba%d0%b0%d0%b7%d1%96%d0%b2%d0%ba%d0%b8>.
14. Yunatskyi, M. O. (2018). Ohliad suchasnykh metodiv prohnouzuвання finansovoho stanu pidpriemstva [Overview of modern methods of forecasting the financial condition of an enterprise]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, (4). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6232>.

Отримано 29.04.2025

UDC 330.101.541:338.2]:640.412:640.432(477)

Maryna Nak

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of Department Mathematics

T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium» (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: marisha16091076@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-3775-8141>**Olha Shevchenko**

PhD in Economics, Associate Professor of Department Mathematics

T. H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium» (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: shevchenko_olya@ukr.net. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0003-3439-2631>**Larysa Mekh**

PhD in Economics, Associate Professor of Department of Economics and Management

T.H. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium» (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: mehlarisa@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0000-0002-4418-7036>**ANALYSIS AND FORECASTING OF MACROECONOMIC
INDICATORS OF THE DEVELOPMENT
OF THE HOTEL AND RESTAURANT INDUSTRY IN UKRAINE**

The article deals with scientific approaches to the relation of hotel and restaurant business with the hospitality and tourism industry. The development of the hotel and restaurant industry (HRI) as a basic element of the hospitality industry in Ukraine over the past ten years is analyzed. The definition of the essence of the concept of "hospitality industry" and its structure is given, and the level of its development in the world economy is considered. The forecasts of scientists regarding the development of the global hospitality market in the near future are researched and the factors that determine this are analyzed.

The trends in the development of the hotel and restaurant industry in Ukraine in modern conditions are revealed and summarized. The main macroeconomic indicators, the ones of the development of the hospitality industry are presented and their dynamics over the past 10 years is analyzed. It is shown that the volume of hotel and restaurant services accounts for a small percentage of Ukraine's GDP compared to the world indicator, and this is due to the low income level of the majority of Ukrainians, the global pandemic, and the beginning of the war in Ukraine. But despite the unfavorable conditions, a positive trend towards increasing in the proportion of individual entrepreneurs in the hotel and restaurant business entities has been observed. It is concluded that the HRI is very sensitive to the influence of external factors, such as the political and security situation in the country, as evidenced by a significant reduction in profitability in this area of activity compared to the average indicators in the economy. It has also been observed that the HRI is adaptive and recovers more quickly after each subsequent crisis. The forecast compiled during the research showed that even under the worst-case scenario, the volume of HRI services sold in the next 10 years will increase by 20 % compared to the current situation.

Keywords: *hospitality industry; hotel and restaurant industry; development indicators; macro forecasting; forecasting methods.*

Table: 4. Fig.: 4. References: 14.